

AECC05.3

Reg. No.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

I Semester B.Com. Degree Examination, March/April - 2023

LANGUAGE SANSKRIT

Raghuvamsham - I Canto, Grammar and Comprehension

Paper : I

(NEP Scheme 2021-2022 and Onwards)

Time : 2½ Hours

Maximum Marks :60

Instructions to Candidates: 1) Answer in Sanskrit/Kannada/English

2) Q.No-I,V and VI Should be answered in Sanskrit only.

I. समीचीनम् उत्तरं चित्वा लिखत।

(10×1=10)

ಸೂಕ್ತ ಉತ್ತರವನ್ನು ಆರಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.

Choose and write the Correct answer.

1) कविकुलगुरु कः?

अ) कालिदास

आ) व्यासः

इ) भासः

ई) कुमारदासः

2) कालिदासेन विरचितं नाटकं किम्?

अ) कर्णभारम्

आ) उत्तररामचरितम्

इ)

अभिज्ञानशाकुन्तलम्

ई) वेणीसंहारम्

3) दिलीपः यज्ञाय कां दूदोह?

अ) धेनुं

आ) गां

इ)

अजं

ई)

खरं

4) रघुवंशः कस्मात् प्रभवः?

अ) चन्द्रात्

आ) सुर्यात्

इ)

गुरोः

ई)

ईश्वरात्

5) दिलीपस्य पत्नी का?

अ) सुदक्षिणा

आ) इन्दुमती

इ)

कैकयी

ई)

सुमित्रा

6) दिलीपः सुदक्षिणा च कस्य आश्रमं जग्मतुः?

अ) वामदेवस्य

आ) वसिष्ठस्य

इ)

विश्वामित्रस्य

ई)

अगस्त्यस्य

7) आजन्मशुद्धाः के?

अ) भार्गवाः

आ) रघुवंशजाः

इ)

क्षत्रियाः

ई)

चन्द्रवंशजाः

[P.T.O.]

(2)

AECC05.3

8) रघुवंशजाः कदा अभ्यस्त विद्याः आसन्?

अ) यौवने

आ) शीशवे

इ) वार्द्धके

ई) कीमार्गे

9) महीक्षितामाद्य कः?

अ) रघुः

आ) मान्धाता

इ) मनुः

ई) ध्रुवः

10) सुदक्षिणा कस्मिन् वंशे जाता?

अ) सूर्यः

आ) चन्द्रः

इ) मगधः

ई) जनकः

II. द्वयोः प्रबन्धरूपेण उत्तरं लिखत।

(2×8=16)

Write an essay on any Two of the following.

ಎರಡಕ್ಕೆ ಪ್ರಬಂಧ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ.

1) महाकाव्यस्य लक्षणानि विवृणुत।

ಮಹಾಕಾವ್ಯದ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

Describe the characteristics of a Mahakavya.

2) दिलीपस्य पात्रचित्रणं कुरुत।

ದಿಲೀಪನ ಪಾತ್ರಚಿತ್ರಣವನ್ನು ಕುರಿತು ಬರೆಯಿರಿ.

Sketch the character of Dileēpa.

3) दिलीपस्य वसिष्ठाश्रम प्रयाणं वर्णयत।

ದಿಲೀಪನ ವಸಿಷ್ಠಾಶ್ರಮ ಪ್ರಯಾಣವನ್ನು ಕುರಿತು ಬರೆಯಿರಿ.

Describe Dileēpa's journey to Vasishthashrama.

III. त्रयाणां श्लोकानाम् अनुवादं कृत्वा विवृणुत।

(3×3=9)

ಮೂರು ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಅನುವಾದಿಸಿ ವಿವರಿಸಿ.

Translate and explain any Three shlokas.

1) वागर्थाविव संपृक्तौ वागर्थप्रतिपत्तये।

ಜಗತಃ ಪಿತರೀ ವಂದೇ ಪಾರ್ವತೀಪರಮೇಶ್ವರೀ॥

2) यथाविधिहुताग्नीनां यथाकामार्चितार्थिनाम्।

ಯಥಾಪರಾಧದಂಡಾನಾಂ ಯಥಾಕಾಲ ಪ್ರಬೋಧಿನಾಮ್॥

3) तदन्वये शुद्धिमति प्रसुतः शुद्धिमत्तरः।

(3)

AECC05.3

दिलीप इति राजेन्दुरिन्दुः क्षीरनिधाविव॥

- 4) स्थित्यै दण्डयतो दण्डयान्परिणेतुः प्रसूतये।
अप्यर्थं कामौ तस्यास्तां धर्म एव मनीषिणः॥
- 5) कलत्रवन्तमात्मानमवरोधे महत्यपि।
तया मेने मनस्विन्या लक्ष्म्या च वसुधाधिपः॥

IV. द्वयोः वाक्ययोः सन्दर्भं विवृणुत।

(2×3=6)

ಎರಡು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸಂದರ್ಭಸಹಿತ ವಿವರಿಸಿ.

Explain with reference to context any Two of the following:

- 1) तितीर्षुदुस्तरं मोहादुडुपेनास्मि सागरम्।
- 2) हेमः संलक्ष्यते ह्यग्रे विशुद्धिः श्यामिकापि वा।
- 3) स पिता पितस्तासां केवलं जन्महेतवः।
- 4) वृद्धत्वं जस्ता विना।

V. संस्कृत भाषया उत्तराणि लिखत।

अ) पञ्चानां लिङ्गविभक्तिवचनानि निर्दिशत।

(5×1=5)

1) दिलीपस्य	2) पितरौ
3) यज्ञाय	4) सः
5) गुरुः	6) लता
7) यज्ञम्	8) त्वं

आ) चतुर्णां लकारपुरुषवचनानि निर्दिशत।

(4×1=4)

1) अस्ति	2) अर्हन्ति
3) अभूत्	4) बभूव
5) भविष्यति	6) वदतु
7) पठति	8) गच्छतु

[P.T.O.]

VI. परिच्छेदं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत-

(5×2=10)

पाटलीपुत्रनगरे लीलालयो नाम भूपालः प्रतिवसति स्म। स एकदा आत्मनः प्रतिकृतिं निर्मातुकामः सिन्धुं नाम चतुरं चित्रकारम् आहूय आज्ञापयामास - “भद्र, अस्ति मे वाञ्छा मम प्रतिकृतिं निर्मापयितुं, तदनुष्ठीयतां” इति। चित्रकारस्तु चिन्तयामास ‘अनुलङ्घनीय एव प्रभोरादेशः’। सः अवदत् - “यथा आज्ञापयति देवः” इति। व्यतीतेषु कतिपयेषु दिवसेषु सः प्रतिकृतिं दर्शयित्वा अवदत् “भोः राजन् पश्य अस्यां त्वं मृगयाव्यापृतः” इति। राजा निमीलितं विकृतं न लक्षितवान्। चित्रकारं प्रभूतेन धनेन सम्भावयामास।

प्रश्नाः-

- 1) पाटलीपुत्रनगरस्य भूपालः कः?
 - 2) सः एकदा कम् आहूय आज्ञापयामास?
 - 3) चित्रकारः किमिति चिन्तयामास?
 - 4) राजा किं न लक्षितवान्?
 - 5) चित्रकारं केन सम्भावयामास?
-